

ĒK un KK

Leona Kalēja teksts
Amandas Krūmiņas ilustrācijas

Ēriks un Ērika satika viens otru tikai latviešu skolas piektajā klasē. Ne viens, ne otrs nekad vēl nebija dzīvojis lielā pilsētā, un ne viens, ne otrs nekad nebija gājis latviešu skolā. Ne viens, ne otrs arī nekad nebija saticis cilvēku, ko sauc par Ēriku.

Lietu padarīja vēl sliktāku tas, ka vienam no viņiem uzvārds bija Krūmiņa, bet otram – Krieviņš. Tas nozīmēja, ka klasē viņiem bija jāsež tieši blakus.

„Ērik, vai tev patīk basketbols?” kāds no aizmugures čukstēja. „Pēc pusdienām mums ir pusstunda laika paspēlēt.”

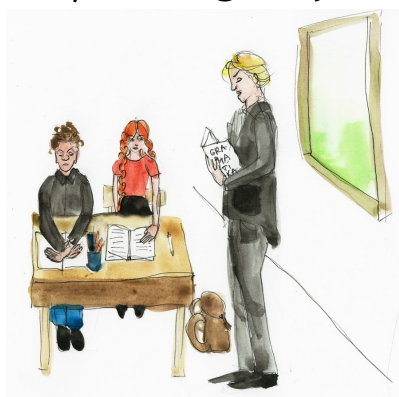
„Nē!” Ērika stingri atbildēja un pat nepaskatījās uz runātāju. Pašlaik bija gramatikas stunda, un viņai bija bail, ka viņu varētu izsaukt.

„Ērika,” skolotājs tieši šajā brīdī teica, „Lūdzu, izloki lietvārdu ‘ezermala!’” Ērika pielēca kājās un sasarkusi atspiedās pret solu.

„Nominatīvs –
'ezermala',” viņa mēģināja
atcerēties,
ko māmiņa
mājās bija
mācījusi.

„Ģenitīvs –
'ezerma...,
ezerma...”

„Tu esi Ērika Krūmiņa,”
skolotājs skatījās sarakstā.
„Es patiesībā prasīju Ērikam
Krieviņam, bet nu redzu, ka
tev gramatika nav stiprā
puse. Es tev iedošu ceturtās
klases gramatikas
uzdevumus. Vari mājās
pastrādāt.”

Pusdienas laikā bērni
izskrēja no klases. Palika
Ēriks un Ērika.

„Kas tev prasīja par to
basketbolu?” Ēriks no
dusmām
diezgan
pamatīgi
iegrūda
Ēriku sienā.

„Tevis dēļ es par muļķi
izrādījos,” meitene bruka
pretī. Pa gaiteni, skaļi
runādamies, gāja vairāki
skolotāji, un bērni palaida
viens otru vaļā. Taču dusmas
palika.

Ērika ar jaunajām
draudzenēm skrēja uz
dziedāšanas stundu. Ēriks
nejauši izstiepa kāju priekšā,
un Ērika paklupa. Zēni
smējās.

Ērika ielika Ērika pusdienu
tūtiņā melnu plastmasas
zirnekli. Ērikam nebija bail
no zirnekļiem, tomēr viņš
salēcās un pat iekliedzās,
kad to pamanīja. Nu smējās
meitenes. Dusmas auga un
auga.

Tāpat kā citās skolās, arī šajā skolā katru gadu rīkoja ģimenes dienas sarīkojumu. Katrai klasei bija jā sagatavo priekšnesums.

Piektās klases skolotājs uzdeva bērniem uzrakstīt domrakstus par ģimenes dienu. Viņš arī sameklēja tautasdziesmas par tēvu, māti, brāļiem un māsām.

Saliekot visu kopā, iznāca tāda kā luga. Tā kā bija

izrādījies, ka Ērikai bija klases skaļākā balss, bet Ērikam – labākā atmiņa, tad viņi abi dabūja galvenās lomas. Katram bija jāiemācās no galvas ļoti garš teksts.

„Piecas lappuses!” Ērika mājās rādīja savu lomu un nevarēja saprast, vai viņa lepojās vai dusmojās. „Izrāde jau pēc divām nedēļām!”

Kad nākamajā sestdienā bērni

izmēģināja priekšnesumu, Ērikai viņas sakāmais samisējās. Ēriks gan pasmīnēja, taču šoreiz nekā neteica.

„Kā par brīnumu,” Ērika pieliecās draudzenei, „Laikam slim. Citādi jau atkal zvieltu kā zirgs.”

Ģimenes dienas priekšpusdienā stundas notika kā parasti. Ērika pie sevis atkārtoja teksta rindas, kas vakar, vectētim klausoties, labi neskanēja.

„Lomu proti?” Ēriks, ievērojis, ka Ērika kustina lūpas, prasīja.

„Noteikti labāk nekā tu!” meitene atcirta, taču viņai likās, ka Ēriks šoreiz nebija gribējis sākt strīdu. Viņa tam pat mazliet, mazliet uzsmaidīja, bet Ēriks to neredzēja. Kā parasts, viņš atkal skatījās grāmatā.

Tad pienāca izrādes laiks. Ērika stāvēja uz skatuves, un viņai likās, ka priekšā ir vesela ļaužu jūra. Zāle bija pilna ar vecākiem, vecvecākiem, ar

mazpazīstamiem skolasbiedriem un

skolotājiem. Viņas pašas skolotājs skatītājus iepazīstināja ar klasi; daži skatītāji aplaudēja jau pirms izrādes sākuma. Tad visi apklusā. Un Ērikai pēkšņi aizmirsās viss, kas viņai sakāms. Viņa stāvēja un zināja tikai to, ka zālē bija ļoti, ļoti karsti.

„Ģimenes diena visā gadā ir tikai viena,” kāds pieskārās meitenes rokai. „Skaiti man līdzī.”

Ēriks čukstēja. „Ies vieglāk.”

„Ģimenes diena visā gadā ir tikai viena,” abi ienaidnieki reizē sāka ievadtekstu, „bet ģimene pati – katru gada dienu.” Bija tiesa, ka Ērikam laba atmiņa, jo viņš prata arī Ērikas lomu. Kopā viņi

noskaitīja visu sakāmo un kopā saņēma aplausus. Nākamajā sestdienā Ērika kautrīgi pasniedza Ērikam piespraužamu pogu, uz kuras bija rakstīti burti ĒK&KK.

„Tas nozīmē ‘Ēriku Krūmiņu un Krieviņu klubs’,” viņa teica. Ēriks piestiprināja pogu kreklam.

„Tev taisnība,” viņš atbildēja, „Mums – ĒK-iem –

jāturas kopā.”

Tā ne tikai dusmas bija zudušas, bet beigās vēl Ērika un Ēriks pat kļuva tīri labi

draugi, cik nu par tādiem varēja kļūt cilvēki, kam turpinājās grūtības ar viņu

vārdiem, jo Ēriku joprojām bieži noturēja par Ēriku un Ēriku – par Ēriku.

Skolotāju / vecāku lapa

Virsraksts: ĒK un KK

Autors: Leons Kalējs

Ilustrators: Amanda Krūmiņa

Līmenis

LIX: 36+

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 5-7. klase

Tēli

Ēriks Krieviņš 5. klases skolnieks

Ērika Krūmiņa 5. klases skolniece

Viņu klases latviešu valodas skolotājs

Vārdu saraksts

Paplašinātais vārdu saraksts

apklust	<i>to quiet down</i>
aplautēt	<i>to applaud</i>
atspiesies	<i>to lean on</i>
čukstēt	<i>to whisper</i>
domraksts	<i>essay</i>
ezer mala	<i>lakeside</i>
iegrūst	<i>to push</i>
iekliegties	<i>to shout out</i>
ienaidnieks	<i>enemy</i>
iepazīstināt	<i>to introduce</i>
izrāde	<i>show</i>
izsaukt	<i>to be called on</i>
kautrīgi	<i>shyly</i>
lepna	<i>proud</i>
luga	<i>play</i>
nejauši	<i>unintentionally</i>
noturēt par	<i>to take for</i>
pamatīgi	<i>thoroughly</i>
pasmīnēt	<i>to grin at</i>
pastrādāt	<i>to work on a bit</i>
pieliekties	<i>to bend down</i>
pieskarties	<i>to touch lightly</i>
plastmasas zirneklis	<i>plastic spider</i>
priekšnesums	<i>skit, performance</i>
priekšpusdiena	<i>morning</i>
pusdienas laiks	<i>lunch time</i>
pusdienu tūtiņa	<i>lunch bag</i>
pusstunda	<i>half hour</i>
sasarkt	<i>to turn one's face red</i>
sakāmais	<i>what needs to be said</i>
salēkties	<i>to jump up</i>
saraksts	<i>list</i>
sarīkojums	<i>event</i>

skatītāji	<i>audience</i>
skatuve	<i>stage</i>
sols	<i>bench</i>
stingri	<i>firmly</i>
strīds	<i>quarrel</i>

Īpašie vārdi un frāzes

dziedāšanas stunda	<i>singing class</i>
galvenā loma	<i>lead role</i>
gramatikas stunda	<i>grammar class</i>
gramatikas uzdevums	<i>grammar exercise</i>
ģenitīvs	<i>genitive declension</i>
ģimenes diena	<i>Family Day (Mother's Day in the US)</i>
iemācīties no galvas	<i>to learn by heart</i>
ievadteksts	<i>introductory speech</i>
izlocīt lietvārdu	<i>to decline a noun</i>
izrādīties par muļķi	<i>I was made to look a fool</i>
izstiept kāju priekšā	<i>to stick one's foot out</i>
jāsēž tieši blakus	<i>had to sit right next to each other</i>
kļūt par labiem draugiem	<i>to become good friends</i>
laba atmiņa	<i>good memory</i>
labi neskanēt	<i>to not sound good</i>
nav stiprā puse	<i>not one's strong suit</i>
no aizmugures	<i>from behind</i>
no dusmām	<i>in anger</i>
nominatīvs	<i>nominative declension</i>
palaist vienam otru vaļā	<i>to let go of each other</i>
pielēkt kājās	<i>to jump to one's feet</i>
piespraužamā poga	<i>button</i>
samisēties	<i>to mix up</i>
tautasdziesma	<i>folk song</i>
tevis dēļ	<i>because of you</i>
vesela ļaužu jūra	<i>a whole lot of people</i>
zviņdz kā zirgs	<i>to whinny like a horse</i>

Pārrunu jautājumi

- Vai esi kādreiz sastapis divus cilvēkus ar ļoti līdzīgiem vārdiem, piemēram, Ēriks un Ērika?
- Vai tev bija grūti atšķirt viņu vārdus?
- Kas tev no gramatikas vislabāk patīk?
- Vai ir svarīgi prast locīt lietvārdus?
- Ar ko tev patīk uzstāties skolas sarīkojumos?
- Vai tevi biedē atrašanās daudzu cilvēku priekšā?
- Ja tev pārņem šādas bailes, kā tu tās pārvari?
- Vai esi kādreiz bijis kāda kluba biedrs? Ja jā, kā to klubu sauca?

- Kas kopējs šī kluba dalībniekiem?

Nodarbības stundā

1. ĒK & KK ir īpašs Ērikas un Ērika klubs. Kādu klubu tu varētu dibināt savā klasē? Skolēnus sadala dažāda lieluma grupās, un katrai grupai 3 minūšu laikā jāizveido savs klubs un tā nosaukums. Tad skolēnus sadala citās grupās. Jāuzmanās, lai grupās vienmēr būtu citi cilvēki, ne tikai labākie draugi. Klubu var veidot arī visa klase kopā, sarunās vienojoties par kluba nosaukumu.

Uzdevumi / Darba lapas

1. Krāšņi izteicieni - 3. uzdevums
2. Līdzīgie vārdi - 5. uzdevums
3. Lietvārdu locījumi - 6. uzdevums

Rakstu darbi

1. Apraksti tēlu - 1. uzdevums
2. Apraksti savas domas! - 2. uzdevums
3. Kas stāstā notiek? - 4. uzdevums

Runas vingrinājumi

1. Skat. Nodarbības stundā

Krāšņi izteicieni

Stāstā ir daži krāšņi izteicieni. Apgūsti tos! Tad izvēlies vienu un uzzīmē izteiciena ilustrāciju!

zviedz kā zirgs	vesela ļaužu jūra	tieši blakus
pielēkt kājās	nav stiprā puse	izrādīties par muļķi
palaist vienam otru vaļā	izstiept kāju priekšā	iemācīties no galvas
kļūt par labiem draugiem		

Kas stāstā notiek?

Ieraksti tukšajās vietās tekstu ar stāsta notikumiem! Ja neatceries, skaties stāstā! Izpildi divas pirmās lappuses un tad atpūties! Pēc tam izpildi atlikušās divas lapas!

Ēriks un Ērika satika viens otru tikai _____
skolas _____ klasē. Ne viens, ne otrs nekad vēl
nebija dzīvojis lielā pilsētā, un ne viens, ne otrs nekad nebija
_____ skolā. Ne viens, ne otrs
arī nekad nebija saticis cilvēku, ko sauc par _____.

Lietu padarīja vēl sliktāku tas, ka vienam no viņiem uzvārds bija
_____, bet otram – _____. Tas
nozīmēja, ka klasē viņiem bija jāsež _____
_____.

„Ērik, vai tev patīk basketbols?” kāds no aizmugures čukstēja. „Pēc pusdienām mums ir pusstunda laika paspēlēt.”

„Nē!” Ērika _____ atbildēja un pat nepaskatījās uz
runātāju. Pašlaik bija _____ stunda, un viņai bija
_____, ka viņu varētu izsaukt.

„Ērika,” skolotājs tieši šajā brīdī teica, „lūdzu izloki
_____ ‘ezermala!’”

Ērika pielēca kājās un sasarkusi atspiedās pret solu.

„Nominatīvs — _____,” viņa mēģināja atcerēties, ko māmiņa mājās bija mācījusi. „Ģenitīvs — ezerma..., ezerma...”

„Tu esi Ērika Krūmiņa,” skolotājs skatījās sarakstā. „Es patiesībā prasīju Ērikam Krieviņam, bet nu redzu, ka tev _____ nav stiprā puse. Es tev iedošu _____ klases gramatikas uzdevumus. Vari mājās pastrādāt.”

Pusdienas laikā bērni izskrēja no klases. Palika _____ un _____.

„Kas tev prasīja par to basketbolu?” Ēriks no dusmām diezgan pamatīgi ieģrūda Ēriku sienā.

„Tevis dēļ es par muļķi izrādījos,” meitene bruka pretī. Pa gaiteni, skaļi runādamies, gāja vairāki skolotāji, un bērni palaida viens otru vaļā. Taču _____ palika.

Ērika ar jaunajām _____ skrēja uz dziedāšanas stundu. Ēriks nejauši izstiepa _____, un Ērika paklupa. Zēni _____.

Ērika ielika Ērika _____ tūtiņā melnu plastmasas _____. Ērikam nebija bail no zirnekļiem, tomēr viņš salēcās un pat iekliedzās, kad to pamanīja. Nu smējās _____. Dusmas auga un auga.

Tāpat kā citās skolās, arī šajā skolā katru gadu rīkoja ģimenes dienas _____. Katrai klasei bija jāpagatavo _____.

Piektās klases skolotājs uzdeva bērniem uzrakstīt _____ par ģimenes dienu. Viņš arī sameklēja _____.

_____ par tēvu, māti, brāļiem un māsām. Saliekot visu kopā, iznāca tāda kā luga. Tā kā bija izrādījies, ka Ērikai bija klases skaļākā _____, bet Ērikam – labākā _____, tad viņi abi dabūja galvenās lomas. Katram bija jāiemācās _____ ļoti garš teksts.

„Piecas lappuses!” Ērika mājās rādīja savu lomu un nevarēja saprast, vai viņa lepojās vai dusmojās. „Izrāde jau pēc divām _____.”

Kad nākamajā sestdienā bērni _____ priekšnesumu, Ērikai viņas sakāmais samisējās. Ēriks gan pasmīnēja, taču šoreiz nekā neteica.

„Kā par brīnumu,” Ērika pieliecās draudzenei, „Laikam slim. Citādi jau atkal zvieltu kā _____.”

Ģimenes dienas priekšpusdienā stundas notika kā parasti. Ērika pie sevis atkārtoja teksta rindas, kas vakar, vectētim klausoties, labi neskanēja.

„Lomu proti?” Ēriks, ievērojis, ka Ērika kustina _____, prasīja.

„Noteikti labāk nekā tu!” meitene atcirta, taču viņai likās, ka Ēriks šoreiz nebija gribējis sākt strīdu. Viņa tam pat mazliet, mazliet _____, bet Ēriks to neredzēja. Kā parasts, viņš atkal skatījās grāmatā.

Tad pienāca izrādes laiks. Ērika stāvēja uz _____, un viņai likās, ka priekšā ir vesela ļaužu _____. Zāle

bija pilna ar vecākiem, vecvecākiem, ar mazpazīstamiem skolasbiedriem un skolotājiem. Viņas pašas _____ iepazīstināja skatītājus ar klasi; daži skatītāji _____ jau pirms izrādes sākuma. Tad visi apklusā. Un Ērikai pēkšņi aizmirsās viss, kas viņai sakāms. Viņa stāvēja un zināja tikai to, ka zālē bija ļoti, ļoti karsti.

„Ģimenes diena visā gadā ir tikai viena,” kāds pieskārās meitenes rokai. „Skaiti _____ līdzī.” Ēriks čukstēja. „les _____.”

„Ģimenes diena visā gadā ir tikai viena,” abi ienaidnieki reizē sāka ievadtekstu, „bet ģimene pati — katru gada dienu.” Bija tiesa, ka Ērikam _____ atmiņa, jo viņš prata arī Ērikas lomu. Kopā viņi noskaitīja visu skaitāmo un kopā saņēma aplausus.

Nākamajā sestdienā Ērika kautrīgi pasniedza Ērikam piespraužamu pogu, uz kuras bija rakstīti burti ĒK & KK.

„Tas nozīmē Ēriku Krūmiņu un Krieviņu _____,” viņa teica.

Ēriks piestiprināja pogu kreklam.

„Tev taisnība,” viņš atbildēja, „mums ĒK-iem jāturas _____.”

Tā ne tikai dusmas bija zudušas, bet beigās vēl Ērika un Ēriks pat kļuva tīri labi _____, cik nu par tādiem varēja kļūt cilvēki, kam turpinājās grūtības ar viņu vārdiem, jo Ēriku joprojām bieži noturēja par _____ un _____ par _____.

Līdzīgie vārdi

Ēriks un Ērika sastopas ar pārpratumiem, jo viņu vārdi ir tik līdzīgi. Kā ir ar citiem vārdiem? Aizpildi tabulu!

Meitenes vārds	Puiša vārds
Ērika	Ēriks
Jana	
	Sandris
	Māris
Paula	
	Kārlis
Imanta	
Marta	
Roberta	
	Ingus
	Āris
	Aleksandrs

Inta	
Zinta	
	Andris
	Andis

Lietvārdu locījumi

*Ērikai stāstā valodas stundā nevedas labi.
Skolotājs viņai liek atkārtot iepriekšējā gada mācību vielu.*

Ērikai grūti atcerēties lietvārdu locījumu nosaukumus. Tie ir:

nominatīvs

ģenitīvs

datīvs

akuzatīvs

lokatīvs

Tiem atbilstošie jautājumi ir:

kas?

kā?

kam?

ko?

kur?

Strādājiet pa pāriem un mēģiniet atrast veidu, kā atcerēties locījumu nosaukumus un jautājumus pareizā secībā! Piemēram, izveidojiet

teikumu ar locījumu nosaukumu pirmajiem burtiem — “Nora gērbjas dārgos apavos Lieldienās” vai ko citu. Tāpat dariet ar jautājumiem un savietojot locījuma nosaukumu ar jautājumu.

Uzrakstiet, kādus teikumus izdomājāt!
